

1 Asia

SodaStream International B.V.:n väitetty määräävän markkina-aseman väärinkäyttö hiilihapotuslaitteiden hiilidioksidipullojen täyttömarkkinoilla

2 Osapuolet

Toimenpidepyynnön kohde:

SodaStream International B.V.,

Alankomaat

Toimenpidepyynnön tekijä:

Brand Handlers Helsinki Oy (nyk. MySoda Oy),

Helsinki

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.

4 Asian vireille tulo

Brand Handlers Helsinki Oy (nyk. MySoda Oy¹, jäljempänä "MySoda") on toimittanut Kilpailu- ja kuluttajavirastolle toimenpidepyynnön 12.6.2017. Toimenpidepyynnössä MySoda pyytää virastoa selvittämään, syyllistyykö SodaStream International B.V. (jäljempänä "SodaStream") määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön hiilihapotuslaitteiden hiilidioksidipullojen täyttömarkkinoilla.

5 Asiaselostus ja ratkaisun perustelut

Toimenpidepyynnön mukaan SodaStream on syyllistynyt kilpailulain (948/2011) 7 §:n sekä SEUT 102 artiklan vastaiseen määräävän markkina-aseman väärinkäyttöön sitomalla hiilihapotuslaitteissa käytettävät hiilidioksidipullot ja hiilihapotuslaitteet toisiinsa. Toimenpidepyynnön osapuolten välillä on myös markkinaoikeudessa vireillä tavaramerkin loukkausta koskeva riita-asia, jonka SodaStream on nostanut MySodaa vastaan (Dnro 2017/424). Toimenpidepyynnön tekijän näkemyksen mukaan SodaStream pyrkii kilpai-

---

¹ MySoda Oy päätoiminimi käytössä alkaen 4.7.2017 (Lähde: YTJ)

Dnro KKV/601/14.00.00/2017

19.12.2017

lulain vastaisella toiminnallaan ja markkinaoikeudessa nostamallaan tavaramerkkikanteella rajoittamaan kilpailua hiilihapotuslaitteissa käytettävien hiilidioksidipullojen täyttömarkkinoilla.

Toimenpidepyynnön mukaan asian kannalta relevantit markkinat ovat kodin hiilihapotusjuomalaitteissa käytettävien hiilidioksidipullojen täyttömarkkinat Suomessa. Toimenpidepyynnön mukaan SodaStream on näillä markkinoilla määrävässä markkina-asemassa noin 60 prosentin markkinaosuudella. Lisäksi SodaStreamilla on hiilihapotuslaitteiden markkinoilla Suomessa arviolta 85 prosentin markkinaosuus.

Hiilidioksidipullojen täyttömarkkinoilla Suomessa toimii MySodan ja SodaStreamin lisäksi Oy AGA Ab noin 8 prosentin ja Tohtori Tornado Oy noin 2 prosentin markkinaosuudella.

Toimenpidepyynnön mukaan SodaStream käyttää toimintatapaa, jolla se lisensoi hiilidioksidipullot kuluttajille hiilihapotuslaitteen myynnin yhteydessä. Käytännössä toimintatapa tarkoittaa sitä, että hiilidioksidipullot säilyvät SodaStreamin omaisuutena, ja vain SodaStreamilla on oikeus täyttää pullot uudelleen. SodaStream pyrkii näin lisenssisopimuksen avulla sitomaan hiilidioksidipullon hiilihapotuslaitteen kanssa yhteen. SodaStream on lisäksi pyrkinyt luomaan SodaStream -tuotteiden jälleenmyyjille ja kuluttajille mielikuvaa, että täyttö vain SodaStreamin toimesta on turvallista ja laillista ja että SodaStream -hiilihapotuslaitteen takuu raukeaa, jos siinä käytetään muiden toimijoiden kuin SodaStreamin täyttämiä hiilidioksidipulloja.

Toimenpidepyynnön tekijä katsoo niin ikään, että sitä vastaan vireille pannun tavaramerkkiasian tarkoitus on entisestään rajoittaa kilpailijan toimintamahdollisuuksia markkinoilla. Toimenpidepyynnön tekijän mukaan SodaStreamin markkinaoikeudessa esittämät vaatimukset tavaramerkkiasiaassa ovat ristiriidassa SodaStreamin omien toimintatapojen kanssa.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston asiassa soveltama tutkimatta jättämistä koskeva säännös:

Kilpailulain 32 §:n 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen.

Kilpailulain esitöiden mukaan viraston on suunnattava voimavaransa niin, että se puuttuu ensisijaisesti kilpailun toimivuuden, kansantalouden ja yleisen edun näkökulmasta merkittäviin kilpailunrajoituksiin sekä kaikkein vakaviin kilpailunrajoituksiin.

Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta, jos asiaa koskeva toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton.

Toimenpidepyyntö on ilmeisen perusteeton esimerkiksi silloin, jos toimenpidepyyntö ei kuulu Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimivaltaan tai kilpailulainsäädännön alaan tai jos toimenpidepyynnössä esitetyt seikat eivät selvästi liity kilpailun turvaamiseen.² Aiemmassa ratkaisukäytännössä on sovellettu mainittua lainkohtaa esimerkiksi tilanteessa, jossa toimenpidepyyntö on ollut ennenaikainen.³

Kilpailu- ja kuluttajavirasto on tehnyt asiassa tutkimatta jättämistä koskevan päätöksen seuraavin perustein:

Immateriaalioikeuksien, kuten tavaramerkkioikeuden, käyttäminen voi olla kilpailulain 7 §:n tai SEUT 102 artiklan vastaista. Määräävässä markkina- asemassa olevan elinkeinoharjoittajan tai elinkeinoharjoittajien yhteenliittymän tulee käyttää immateriaalioikeuksiaan niin, ettei se rajoita kilpailua markkinoilla perusteettomasti.

Markkinaoikeudessa vireillä oleva osapuolten välinen riita-asia itsessään ei kuulu kilpailulain soveltamisalaan. Kilpailu- ja kuluttajavirasto katsoo kuitenkin, että tavaramerkkioikeuden suojan laajuudella voi olla vaikutusta kilpailuoikeudelliseen arvioon. Virasto ei näe tarkoituksenmukaisena selvittää asiaa samanaikaisesti markkinaoikeudessa vireillä olevan osapuolten välisen riita-asian kanssa ja katsoo siten toimenpidepyynnön olevan tältä osin ennenaikainen. Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää edellä esitetyin perustein asian tutkimatta kilpailulain 32 §:n 2 momentin 3 kohdan nojalla.

Kilpailu- ja kuluttajaviraston päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota väitetyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta.

Mikäli Kilpailu- ja kuluttajavirasto saa uutta tietoa, jonka perusteella tutkimatta jättämisen edellytysten täyttymistä on syytä arvioida uudelleen, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

6 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 32 §.

7 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa haakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

² HE 88/2010, kilpailulain 32 §:n yksityiskohtaiset perustelut.

³ Kilpailuviraston päätös; Dnro 886/14.00.00/2011, Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä.

8 Lisätiedot

Lisätietoja antaa tutkimuspäällikkö Tiina Saarinen, puh. 029 505 3341,
etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Johtaja

Kirsi Leivo

Tutkimuspäällikkö

Tiina Saarinen